

Uz sākumlapu>Jūsu tiesības>Noziedzīgos nodarījumos cietušie>Kompensācija>Vai mana prasība ir jāizskata šajā valstī

Vai mana prasība ir jāizskata šajā valstī

Polija

Par kāda veida noziegumu es varu saņemt kompensāciju?

Jūs varat saņemt kompensāciju, ja esat cietušais noziegumā, kā rezultātā ir nodarīti **smagi miesas bojājumi, radīti kāda ķermeņa orgāna darbības traucējumi vai kaitējums veselībai, visos gadījumos — ja tas ilgst vairāk nekā septiņas dienas**. Nav būtiski, vai noziegums izdarīts tīši vai aiz neuzmanības, vardarbīgi vai nevardarbīgi. Būtiski ir, vai tas ir radījis iepriekš minētās sekas.

Vai es varu saņemt kompensāciju, ja esmu radnieks vai apgādājamais cietušajam, kurš miris nozieguma rezultātā? Kuri radnieki vai apgādājamie var saņemt kompensāciju?

Ja noziegumā cietušais ir miris, varat prasīt kompensāciju, ja bojā gājušais cietušais ir jūsu:

laulātais vai kopdzīves partneris;

vecāks, vecvecāks vai vecvecvecāks;

bērns, adoptēts bērns, mazbērns vai mazmazbērns.

Nav svarīgi, vai bijāt bojā gājušā cietušā apgādājamais.

Vai es varu saņemt kompensāciju, ja esmu radnieks vai apgādājamais izdzīvojušam cietušajam? Kuri radnieki vai apgādājamie var saņemt kompensāciju šādā gadījumā?

Šādā gadījumā tikai noziegumā cietušais ir tiesīgs saņemt kompensāciju.

Vai es varu saņemt kompensāciju, ja neesmu ES valsts valstspiederīgais?

Tas, vai varat saņemt kompensāciju, ir atkarīgs no jūsu valstspiederības, bet no jūsu pastāvīgās dzīvesvietas. Jūs varat saņemt kompensāciju, ja jūsu pastāvīgā dzīvesvieta ir Polijā vai citā ES dalībvalstī.

Vai es varu saņemt kompensāciju no šīs valsts, ja šeit dzīvoju vai esmu no šejienes (šī ir manas dzīvesvietas vai piederības valsts), pat ja noziegums izdarīts citā ES valstī? Vai es varu pieprasīt kompensāciju šajā valstī, nevis tajā, kur izdarīts noziegums? Ja tā ir — ar kādiem nosacījumiem?

Jūs varat prasīt kompensāciju Polijas lēmuma pieņēmējai iestādei tikai tad, ja noziegums izdarīts Polijā. Ja noziegums izdarīts citā ES dalībvalstī, kompensāciju varat prasīt tikai attiecīgajā valstī. Ja jums ir vajadzīga palīdzība, varat sazināties ar reģiona prokuroru (*Prokurator Okręgowy*), kura jurisdikcijā ir jūsu pastāvīgā dzīvesvieta.

Vai man vispirms jāziņo par noziegumu policijai, lai es varētu pieprasīt kompensāciju?

Par noziegumu jāziņo policijai vai prokuratūrai, jo ziņojuma kopija jāpievieno kompensācijas prasībai. Jums tas nav jādara personīgi. Prokurors, kurš vadīs sagatavošanās procesu, palīdzēs jums saņemt kompensāciju. Atcerieties, ka ziņošana par noziegumu palielinās jūsu prasības ticamību gadījumos, kad noziedzīgā nodarījuma izdarītājs nav noskaidrots.

Vai pirms prasības iesniegšanas man ir jāsaņemas policijas veiktas izmeklēšanas vai kriminālprocesa rezultāts?

Jūs varat iesniegt kompensācijas prasību, pirms tiek noslēgts process, ko vada prokurors (policija) vai tiesa. Lēmumu piešķirt kompensāciju var pieņemt pirms kriminālprocesa noslēgšanas.

Vai man vispirms jāprasa kompensācija no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja, ja viņš ir noskaidrots?

Prasīt kompensāciju no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja ir lietderīgi tikai tad, ja ir reālas izredzes, ka jūs to saņemsiet no viņa. Ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs nevar samaksāt kompensāciju, jūs varat pieteikties tās saņemšanai, neierosinot pirms tam prasību pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju. Šādā gadījumā jums būs jāpierāda, ka nesaņemsiet kompensāciju no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja. Tas var attiekties uz gadījumu, kad noziedzīgā nodarījuma izdarītājam nepieder īpašums vai viņš tiks paturēts ieslodzījumā vairākus gadus bez iespējas strādāt.

Vai es varu saņemt kompensāciju arī tad, ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs nav noskaidrots vai notiesāts? Ja tā ir, kādi pierādījumi man jāiesniedz savas prasības pamatošanai?

Jums ir tiesības saņemt kompensāciju neatkarīgi no tā, vai noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir noskaidrots vai notiesāts. Šādā gadījumā jums kompensācijas pieprasīšanas procesā jāpierāda, ka negadījums, par kuru prasāt kompensāciju, bija noziegums.

Vai ir noteikts termiņš, kurā man jāpieprasa kompensācija?

Prasot kompensāciju, atcerieties, ka jums jāiesniedz prasība piecu gadu laikā pēc nozieguma dienas. Prasības, kas būs iesniegtas pēc šā termiņa, netiks izskatītas.

Kādus zaudējumus un izmaksas sedz kompensācija?

Kompensācija sedz, piemēram,

a) noziedzīgā nodarījumā cietušajam:

– materiālu (nepsiholoģisku) kaitējumu:

miesas bojājumu ārstēšanas izmaksas (medicīniska ārstēšanās — ambulatori un slimnīcā, rehabilitācija): **jā**;

papildu vajadzības vai izmaksas, kas izriet no miesas bojājumiem (t. i., aprūpe un palīdzība, īslaicīga un pastāvīga ārstēšana, ilgstoša izglītojošā fizioterapija, mājokļa pielāgošana, īpaši palīglīdzekļi utt.): **jā**;

pastāvīgas traumas (piemēram, invaliditāti un citu pastāvīgu darbnespēju);

medicīniskās ārstēšanās laikā un pēc tās negūto peļņu (tostarp negūtos ienākumus un zaudētu spēju nopelnīt iztiku vai uzturlīdzekļu samazināšanos, utt.): **jā**;

iespēju zaudēšanu: **nē**;

izdevumus, kas saistīti ar tiesvedību par incidentu, kurš izraisījis kaitējumu, piemēram, juridiskās nodevas, tiesai radītos izdevumus: **nē**;

kompensāciju par nozāgtu vai sabojātu personīgo īpašumu: **nē**;

citus izdevumus;

– psiholoģisku (morālu) kaitējumu:

cietušā sāpes un ciešanas: **nē**;

b) tiesīgajām personām vai cietušā radniekiem:

– materiālu (nepsiholoģisku) kaitējumu:

apbedīšanas izmaksas, medicīniskās izmaksas (piemēram, terapija ģimenes loceklim, ārstēšanās ambulatori un slimnīcā, rehabilitācija): **jā**;

zaudētus uzturlīdzekļus vai iespējas: jā;

– **psiholoģisku (morālu) kaitējumu:**

radnieku vai tiesīgo personu sāpes un ciešanas / kompensāciju pārdzīvojušajiem radniekiem, ja cietušais miris: **nē**.

Vai kompensāciju izmaksā kā vienreizēju maksājumu vai kā ikmēneša maksājumus?

Kompensāciju izmaksā kā vienreizēju maksājumu. Kompensāciju izmaksā tiesa, kas pieņēmusi lēmumu to piešķirt, viena mēneša laikā no dienas, kad attiecīgais lēmums kļuvis galīgs.

Kā mana rīcība saistībā ar noziegumu, mana sodāmība vai nesadarbošanās kompensācijas tiesvedības laikā var ietekmēt manas izredzes saņemt kompensāciju un/vai summu, ko es saņemšu?

Kompensācija tiks proporcionāli samazināta, ja jūsu rīcība būs veicinājusi noziegumu.

Jūs nesaņemsiet kompensāciju, ja bijāt nozieguma līdzdalībnieks(-ce) vai piekritāt uzņemties atbildību par tā radītajām sekām.

Kādā veidā mans finansiālais stāvoklis var ietekmēt manas izredzes saņemt kompensāciju un/vai kompensācijas summu?

Jūsu finansiālajam stāvoklim nav nozīmes attiecībā uz kompensāciju. Izskatot jūsu prasību, galvenā uzmanība tiks pievērsta tam, lai noteiktu, vai varat saņemt kompensāciju no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja, sociālās palīdzības iestādes vai, pamatojoties uz apdrošināšanas polisi. Kompensācija tiks piešķirta, ja tiesa pārliecināsies, ka jūs nesaņemsiet kompensāciju no iepriekš minētajiem avotiem.

Vai ir citi kritēriji, kas var ietekmēt manas izredzes saņemt kompensāciju un/vai kompensācijas summu?

Vienīgais nosacījums kompensācijas piešķiršanai ir neiespējamība saņemt kompensāciju no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja, sociālās palīdzības iestādes vai, pamatojoties uz apdrošināšanas polisi.

Kā kompensācija tiks aprēķināta?

Jums tiks prasīts pierādīt, kādas izmaksas jums ir radušās saistībā ar noziegumu. Ja prasāt kompensāciju par negūtiem ienākumiem, jums jāuzrāda dokuments, kas apliecina, cik lieli ir bijuši jūsu ienākumi. Izmaksas, kas saistītas ar ārstēšanos un rehabilitāciju, kā arī apbedīšanas izmaksas vislabāk var pierādīt, uzrādot rēķinus. Ja jums nav rēķinu, varat prasīt liecinieku nopratināšanu vai ekspertu iecelšanu.

Ja tiesa konstatē, ka jūsu gadījumā nevar galīgi pierādīt, ka jums ir tiesības saņemt jūsu prasīto summu, tā, izvērtējot visus apstākļus, var apstiprināt summu, ko tā uzskata par atbilstošu.

Vai piemēro izmaksājamās summas minimālo/maksimālo ierobežojumu?

Kompensācija nevar pārsniegt 25 000 PLN vai — ja cietušais ir miris — 60 000 PLN. Nav noteikumu, kas paredz minimālo kompensācijas summu.

Vai man ir jānorāda kompensācijas summa prasības veidlapā? Ja tā ir — kur es varu saņemt norādījumus par to, kā aprēķināt summu, vai par citiem aspektiem?

Jā, jums jānorāda prasītā kompensācijas summa prasības veidlapā. Īpašu norādījumu nav, tomēr noteiktu informāciju varat atrast iedaļā “*Kā kompensācija tiks aprēķināta?*”

Vai no iestādes/struktūras samaksātās kompensācijas tiks atskaitīta kompensācija, ko es saņemšu no citiem avotiem (piemēram, no darba devēja vai privātās apdrošināšanas shēmas)?

Ja būsiet saņēmis(-usi) līdzekļus — no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja, sociālās palīdzības iestādes vai, pamatojoties uz apdrošināšanas polisi, — par apbedīšanas izmaksām, negūtajiem ienākumiem vai citiem iztikas līdzekļiem (piemēram, uzturlīdzekļiem), vai izmaksām, kas saistītas ar ārstēšanos un rehabilitāciju, tiesa atskaitīs tos no jūsu kompensācijas.

Vai es varu saņemt kompensāciju avansā? Ja tā ir — ar kādiem nosacījumiem?

Pirms prasības izskatīšanas jūs varat pieteikties konkrētas summas (nodrošinājuma) saņemšanai, lai segtu nepieciešamās izmaksas saistībā ar ārstēšanos vai rehabilitāciju vai apbedīšanas izmaksas. Pieteikumu varat iesniegt pirms kompensācijas prasības iesniegšanas vai kopā ar šādu prasību.

Vai es varu saņemt papildu kompensāciju (piemēram, ja ir mainījušies apstākļi, pasliktinājusies veselība) pēc pamata lēmuma pieņemšanas?

Parasti kompensāciju piešķir kā vienreizēju maksājumu.

Kādi pamatojoši dokumenti man ir jāpievieno savai prasībai?

Savai kompensācijas prasībai jums jāpievieno nozieguma ziņojuma kopija, kriminālprocesā pieņemto lēmumu (piemēram, kriminālprocesa izbeigšanas lēmuma) kopija, medicīnisku izziņu vai ekspertu atzinumu par kaitējumu veselībai kopijas, rēķini vai citi dokumenti, kas apliecina prasībā sniegto informāciju. Ja prasāt kompensāciju par tuva radnieka nāvi, jums jāpievieno attiecīgās personas miršanas apliecība un dokumenti, kas apliecina radniecību starp jums un mirušo (piemēram, dzimšanas apliecība vai laulības apliecība). Ja attiecīgā persona bija jūsu kopdzīves partneris(-e), jums, ievērojot kriminālatbildību, jāpievieno apliecinājums, ka dzīvojat kopā ar attiecīgo personu.

Vai tad, kad prasība tiek saņemta un apstrādāta, ir jāmaksā administratīva vai cita maksa?

Prasot kompensāciju, jums nebūs jāsedz nekādi tiesai radītie izdevumi. Tas nozīmē, ka jums nebūs jāsedz izdevumi, kas saistīti ar prasības iesniegšanu vai izskatīšanu (piemēram, maksa par ekspertu atzinumiem).

Kura iestāde lemj par kompensācijas prasībām (vietējos gadījumos)?

Valsts mēroga gadījumos kompensācijas prasības izskata rajona tiesa (*sąd rejonowy*), kuras jurisdikcijā ir jūsu dzīvesvieta. Parasti tā ir rajona tiesa, kas atrodas jūsu apkaimē vai vistuvāk jūsu apkaimei.

Uz kuriem man jānosūta prasība (valsts mēroga gadījumos)?

Valsts mēroga gadījumos prasība jānosūta uz tās tiesas adresi, kas izskatīs lietu.

Vai ir vajadzīga mana klātbūtne tiesas procesa laikā un/vai kad tiek pieņemts lēmums par manu prasību?

Tiesa, kas izskata prasību, izlems, vai ir vajadzīga jūsu klātbūtne tiesas sēdē. Tiesa informēs jūs par to, vai jūsu klātbūtne ir obligāta, kad tā paziņos jums prasības izskatīšanas datumu.

Cik (aptuveni) ilgs laiks paiet, līdz no iestādes tiek saņemts lēmums par prasību piešķirt kompensāciju?

Nav noteikta termiņa lēmumu pieņemšanai par kompensācijas prasībām. Tas, cik ilgs laiks paiet līdz lēmuma pieņemšanai, būs atkarīgs no lietas sarežģītības un no tā, kādi pierādījumi būs jāiegūst lēmuma pieņemējai iestādei, kā arī no lēmuma pieņemējas iestādes izskatāmo lietu skaita attiecīgajā laikā.

Ja mani neapmierina iestādes lēmums, kā es varu to apstrīdēt?

Ja jūs neapmierina tiesas lēmums, varat to pārsūdzēt apgabaltiesā (*sąd okręgowy*). Ja jūs tiesā nepārstāvēs jurists, jūs saņemsiet informāciju par to, kā iesniegt pārsūdzību.

Kur es varu saņemt nepieciešamās veidlapas un citu informāciju par to, kā iesniegt prasību?

Prokurors, kurš vadīs sagatavošanas procesu saistībā ar noziegumu, par kuru prasāt kompensāciju, sniegs jums nepieciešamo informāciju par kompensāciju, nodos jums prasības veidlapas veidni un izskaidros, kā to aizpildīt.

Vai ir pieejama īpaša palīdzības tālruna līnija vai tīmekļa vietne, ko es varu izmantot?

Pamatinformācija par kompensāciju un prasības veidlapas veidne ir atrodama **Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē**.

Vai es varu saņemt juridisku palīdzību (jurista palīdzību) prasības sagatavošanā?

Juridisko palīdzību sniedz personām, kuras var pierādīt, ka viņas nevar atļauties juristu. Atcerieties — prasot kompensāciju, jūs varat gaidīt palīdzību no prokurora, kas vada procesu saistībā ar noziegumu, par kuru prasāt kompensāciju.

Vai ir cietušo atbalsta organizācijas, kas var palīdzēt man pieprasīt kompensāciju?

Polijā ir Cietušo atbalsta un postpenitenciarās palīdzības fonds (*Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej*), kas vāc līdzekļus, kurus piešķir, lai palīdzētu arī noziegumos cietušajiem un viņu tuvajiem radniekiem. Fondu pārvalda Tieslietu ministrija. Atbalsts tiek organizēts tā, ka fonda vadītājs atklātā konkursa procedūrā izvēlas organizācijas, kuru piedāvājumus tas uzskata par vislabākajiem, un piešķir tām mērķiezīmētas subsīdijas pasākumiem, kas saistīti ar noziegumos cietušajiem. Parasti katrā provincē ir vismaz viena struktūra, kas sniedz atbalstu noziegumos cietušajiem. Minētos līdzekļus izmanto, lai finansētu juridisku, psiholoģisku un materiālu palīdzību. Juridiska palīdzība var ietvert palīdzību kompensācijas pieprasīšanā. Ja vēlaties saņemt palīdzību, jums jāsažinās ar nevalstisko organizāciju, kas ir saņēmusi šim nolūkam paredzētu subsīdiju no Tieslietu ministrijas, un jāpierāda, ka esat noziegumā cietušais. Šādu organizāciju saraksts un to kontaktinformācija ir atrodamā [Tieslietu ministrijas](#) tīmekļa vietnes sadaļā, kas attiecas uz darbībām/atbalstu noziegumos cietušajiem / atbalstu noziegumos cietušajiem un viņu tuviem radniekiem — struktūru un organizāciju saraksts ([klikšķiniet uz *działalność / pomoc pokrzywdzonym przestępstwem / pomoc pokrzywdzonym przestępstwem oraz osobom im najbliższym — lista podmiotów i organizacji*](#)).

Lapa atjaunināta: 11/03/2019

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.